

EKSAMEN

Emnekode: LUNOR10210 LNOR10211	Emne: Norsk 102 (5-10), skriftleg eksamen GLU Norsk 102, skriftleg eksamen Fagstudium i norsk Målform: Nynorsk
Dato: 06.01.2014	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 17.00
Hjelpemiddel: Tillatne hjelpemiddel er gjeldande læreplan for grunnskolen, ordbok eller ordliste og utskrift av mappe med innleverte arbeidskrav.	Faglærarar: Benthe Kolberg Jansson Bjørn Kvifte Maja Michelsen
Eksamensoppgåva: Oppgavesettet består av fem sider inklusiv denne framsida. Kontroller at oppgåva er komplett før du begynner å svare på spørsmåla. Alle kandidatane må svare på både del 1 og del 2. Alle skal skrive svara på pc. Hugs å lagre fila på den lokale harddisken. Den ferdige versjonen skal skrivast ut på printer i eksamenslokalet i tre eksemplar. Kandidatane skal sjølv behalde eitt av eksemplara.	
Sensurdato: 28.01.2014 Karakterane er tilgjengelege for studentar på studentweb seinast 2 virkedagar etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjonar gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Del 1: Grammatikk

A Syntaks

Gi ein syntaktisk analyse av desse ytringane:

- 1 a) Då trudde dei det.
- 1 b) Då AIDS-sjukdomen kom til Europa, trudde mange at han ville bli ein stor og øydeleggjande epidemi.

- 2 a) Derfor sa styresmaktene det
- 2 b) Derfor sa dei norske styresmaktene at alle som var i utlandet, måtte vere særleg varsame.

B Fonologi og morfologi

Svar på **tre av dei fem** spørsmåla (a, b, c, d, e):

- a) Kvifor bør lærarstudentar ha gode kunnskapar om det norske lydsystemet? Gjer greie for omgrepa fonem og allofon, og vis ved hjelp av minimale par at /p/, /t/ og /s/ er ulike fonem i norsk.
- b) Ta utgangspunkt i austnorsk uttale og skriv ved hjelp av IPA-teikn desse orda:, *visjon*, *julesang* og *furten*.
- c) Vis med hjelp av tredigram den morfologiske oppbygginga av ordformene *nyttårsfeiringa* og *høgfellshotellferie*
- d) Bruk eksempel og gjer greie for skilnaden på omgrepa ytring, setning og setningsledd. Gjer deretter kort greie for setningsledda objekt og predikativ.
- e) Forklar kva det vil seie å normere eit skriftspråk. Forklar deretter følgjande normeringsprinsipp: ortofoni, etymologi, purisme og tilnærming. Gi gjerne eksempel som kan illustrere forklaringane dine.

Del 2: Skriveteori, skriveopplæring og elevtekster

Om oppgåva og krav til svaret:

Oppgåva er todelt: 1) analyse og vurdering av elevtekst og 2) eit emne som skal drøftast. Svaret skal skrivast som ein samanhengande artikkel. Både første og andre del skal vere forankra i relevant faglitteratur (pensumlitteratur og evt. annan faglitteratur) og i LK06.

Oppgåvetekst:

Skriv ein analyse og deretter ei grunnleggjande karaktervurdering av elevteksta «Tre skudd i døra» (sjå vedlegg).

Drøft deretter ulike sider ved skriveopplæring på ungdomstrinnet med utgangspunkt i desse artiklane frå pensumlitteraturen: «Fortelling er ikke nok» (Frøydis Hertzberg) og «Jentene mot røkla» (Wenche Vagle).

Kontekst for elevteksta:

Teksta er skriven av ei jente til «juletentamen» i 9. klasse utan andre hjelpemiddel enn ordliste. Jenta har bokmål som hovudmål. Oppgåva eleven har svart på, er:

Oppgave 4

Vi våknet av at det smalt i en bildør, og like etter hørte vi tramp av støvler i trappa.....

Dette er innledningen til EN NOVELLE. Skriv resten av novellen. Velg selv en passende overskrift»

Klassen hadde denne hausten arbeidd med den andre verdskrigen i historiefaget, og dei hadde også arbeidd med tema knytt til innvandring i samfunnsfag. Før tentamen fekk dei utdelt eit lite hefte med tittelen «Tema 'Fremmed fugl' – tekster til temaet.» Heftet inneheld korte tekster om rasisme og diskriminering, og om jødeforfølgning under den andre verdskrigen.

NORSKTENTAMEN FOR 9C 13.12.10

oppg. 4
Novelle

Tre skudd i døra

Vi våknet av at det smalt i en bildør, og like etter hørte vi tramp av støvler i trappa. Vi var den eneste jødefamilien i blokka vår, så det var bare et spørsmål om tid før døra ville brase opp og dette i gulvet så tresplintene føk til alle kanter. Flere par føtter marsjerte opp, og lyden kom nærmere og nærmere.

Jeg ville ikke gå ut i kulda barføtt, så jeg kledde godt på meg. Da hørtes det et høyt dunk, og akkurat som jeg ventet, ble det skutt tre skudd i døra vår, før den datt tungt i gulvet. Et par lærstøvler trådte inn for døra. Mannen var høy og hadde en stolt og presset uniform. Det var sydd inn flere merker og medaljer, men jeg brydde meg ikke.

Mannen stusset over at ingen hadde våknet av det voldsomme bråket, men mine gjett var at de andre hadde gjemt seg. Jeg lagde en redsel-lyd. Det var det dummeste jeg har gjort i hele mitt liv. Jeg hørte at han sa noe, men det var på et annet språk. Jeg skjønnte ikke, selv om stemmen var klar og tydelig, samtidig som den var forferdelig og skremmende. Jeg ventet, angret på at jeg hadde vært så dum og kommet med et angst-pip.

«Pang!» Hullet i veggen var et par millimeter fra hodet mitt. Jeg kunne kjenne lukten av kvitt i nesa. Hele kroppen skalv og ristet. «Pang!» Enda et skudd, rett ved siden av hofta. Jeg hakket tenner, og til slutt kom jeg fram med hendene i været. Mannen smilte skjævt. De gule tennene lyste, og han pekte mot meg med pistolen. Han hadde en liten hær bak seg som så strengt på meg.

Han som hadde skutt mot meg, plystret på en hjelper, og en annen soldat kom fram. Han hadde ikke fullt så mange medaljer som den første, dessuten var han lavere og så ikke fullt så streng ut. Allikevel sendte han meg et iskaldt blick, og gikk med raske og lange skritt mot meg. Jeg stod der som en stokk, og kunne ikke røre meg. Mannen tok tak i håret mitt og røsket hardt i det. Jeg ville skrike men bet tennene sammen. Alle soldatene lo.

For et skummelt språk. Det hørtes ut som om de spyttet ut ordene, eller prøvde å renske opp noe i halsen når de snakket. Mannen dro meg med seg ut i gangen. Det var vått etter alle lærstøvlene som hadde trampet opp trappa. Det hjalp visst ikke å ta på seg tre par sokker, når man ikke fikk tatt på seg sko allikevel.

Vinterkulda bet i kinnene og i føttene. Jeg kunne ikke kjenne føttene mine, de kjentes som to store isklumper. Utenfor sto det en lastebil, og andre folk på fortauet. De fleste hadde bare på seg nattøy, og andre gikk til og med barbeint. Noen gamle lå på bakken og var nesten blå. De var helt stille, og leet ikke på seg. Noen mødre med babyer også. De så ut som dukker alle sammen. Jeg kunne tenke meg at vi skulle inn i bilen.

Det var som om soldaten hadde lest tankene mine. To med uniform tok tak i hver arm, og halte meg inn i bilen. De slo litt på de andre og sparket på de som var trege. Jeg blødde fra føttene og en uutholdelig smerte rev og slet fra tåspissene til langt oppover leggen. Beina mine sviktet. Det var allerede stappet inne i bilen, så jeg fikk ikke plass til å falle.

En dame var forferdet fordi hun ikke fant ungen sin. Hun hadde gjennomsokt lasterommet på bilen, og til slutt spurte hun en av soldatene. Han så spørrende på henne, og da hun spurte hvor vi skulle, ble mannen så irritert av spørsmålene hennes, at han rettet pistolen mot pannen og fyrte av. Damen datt rett ned på bakken, og ble liggende der. Det gikk et grøss gjennom meg. Jeg fikk en anelse om hva vi skulle.

Jeg ble bare mer og mer redd for hva som skulle skje. Jeg var stivfrossen og hakket tenner. Jeg sto rett opp og ned, og ble nesten båret av folkemassen inne i bilen. Alt ble bare mer og mer uklart for meg. Det kunne liksom godt vært en drøm. Jeg kjente ikke meg selv lenger. Alt som hadde skjedd det siste året var så urealistisk, så feil.

Da vi kjørte, var det flere og flere som bare falt rett ned. Gamle folk flest. Det var så kaldt at hele mengden ristet og skalv. Vi var også kjemperedde for hva som skulle skje oss. Det som skjedde var som et mareritt. Jeg ble trykket inn mot veggen, og et par sekunder fikk jeg ikke puste. Jeg gispet etter luft, og det sprengte i lungene.

Et svart slør kom for øynene mine. Alt kjentes som ingenting, og kroppen min var som om den ikke var min lenger. Jeg kjente den ikke. Det var slutt på kjærlighet, drømmer og håp om fred. Jeg kunne ikke kjenne meg leve lenger. Det var slutt. Jeg var borte.